

tíðindablaðið
sosialurin

Telefon 1 18 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: P/f Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyritaksstjóri: Krisjan Dahl
Blaðfólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórrinn Smith
Ljósmyndari: Kaimar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

oddagrein

Kirkjubøstólarnir

NÚ EINA tíð hevur tikið gingið um varðveitan av fornminnum okkara. Ansurni fyri hesum tíðandi parti av mentunararvi tjóðarinnar hevur verið vaksandi, og vit eiga at fegnast um, at munandi av peningi er settur av á figgjarlógini til hesi og líknandi endamála, og er tað hugvekjandi at vita sær, at okkara politikarar nú eisini eru farnir at vísa fornminnum og fornfrøðisliga arbeiðinum her á landi ans. Hetta arbeiðið hevur so við sær í seinasta enda, at tað ríkar søgu okkara.

HERFYRI var áhugaverd framsýning í Forum í Keypmannahavn við mongum av okkara mest áhuga-verdu og dýrabaru fornminnum. Millum hesi vóru Kirkjubøstólarnir. Nú 100 ár aftaná, at hesir stólar fóru úr Føroyum til Danmarkar, eru teir so aftur í Føroyum — tó bert fyribils. Teir skulu skjótt aftur til Danmarkar.

TAÐ hava verið røddir frammi um, at tað er skeivt at lata stólar fara av aftur landinum, nú teir eru komnir. Víst verður rá, at stólararnir hava bert verið í danskari varðveitslu, tí vit í Føroyum hava ikki átt umstøður at herberga hesum fornminnum í. Danir vilja eisini lata stólararnar, tá vit eiga umstøður at goyma teir í.

NEYVAN eru fleiri meiningar um, at Kirkjubøstólarnir skulu aftur til Føroya, men um somu tíð sum hetta verður ásað, so eru fólk nú farin at træstast um, antin stólararnir skulu varðveitast í sínum upprunaumhvørvi, nevniliga Mariukirkjun í Kirkjubø ella teir skulu á okkurt forngripasavn.

LATIÐ okkum nú ikki fara til hendurs í hesum málinum, sum vit annars øll eru so samd um.

Træskurðurin av Mariu Moy hevur verið varðveittur í Føroyum øll hesi árin, meðan stólarnir hava verið í Danmark.

Sjálvandi hava fólk rætt til at koma við hugsan síni um, hvar hesir stólar eiga at verða varðveittir í Føroyum. Men sambært einum av okkara fornfrøðingum, so er tað sera vágilt at skula goyma stólararnar í Kirkjun í Kirkjubø. Og tað er so heldur ikki víst, at danir vilja lata stólararnar frá sær, um adressan er kirkjan í Kirkjubø.

LAT tað standa so rimmarfast, at Kirkjubøstólarnar vilja vit hava skulu vera verandi í Føroyum. Nú er so at taka upp tingingar við danir og finna fram til, hvar teir best verða varðveittir og hvar vit fáa mestu gleði av teimum.

jamú

Grindaprátt (í størsta álvara)

Hesar reglur verða ikki skrivaðar sum ábreiðsla, men eru skrivaðar í bestu meining til allar føroyingar, sum nú, og møgulega í framtíðini, við góðari samvitsku yvir fyrri okkum sjálvum og umheiminum, framhaldandi ætla og allarhelst vilja hava grind og spik á borðið.

Tað er neyvan nakar okkara, sum er í trupulleikum, sum er so fávitskurur, at hann ikki søkir ráð hjá vini ella sakkonari hjálpi at fáa ráð til at loysa problemid á skilabesta hátt. Um viðkomandi ikki dugir at siggja problemid ella letur eyguni aftur fyrri, er tað sera harmuligt.

Tá maður er á fjalli, má hann rokna út, hvussu setir seyðurin, hvar má roknast við at hann møgulega kann finna uppá at leggja á, o.s.fr. Fjallmaðurin má uppá tað nærmasta hugsa sum seyðurin. Undir haruskjóting líka-leiðis.

Undir fuglaveiðu á sama hátt o.s.fr.

Verður farið fram á sama hátt, tá tað snýr seg um at halda grind til?

Teir menn, ið eru settir at vera grindafórnir, eru minst líka góðir sum allir aðrir í hesum landi, men her er avgjørt størsti vandin við at avliva

grindahval á mannsmátti hátt. Hesar góðu grindafórnir havi eg í mongum føri sæð vist dugnaloyssi út um alt mark, og kemst hetta av, at teir hava ikki royndir og innlit í tí, teir havast at, og hava neyvan fortreytir fyrri tí. Teir royna sít besta, men spell at tað má skrivast her, teir hava ikki innlit í hvat grindin hugsar og hvat hon í næsta sekundi finnur uppá fyrri ikki at koma sær í vanda (livsvanda).

Har tað frá natúrur hond er góð hvalvág, krevur tað ikki nógv hegni og dugnaskap frá grindafórninum at fáa eitt vakurt dráp.

Snýr tað seg um minni góða hvalvág, krevur tað innlit, vit og skil hjá teimum sum halda til fyrri at fáa tað at ganga fyrirmyndarliga til.

Undirritaði, sum havi verið við til at hildið mongum grindum til ymsastaðni í Føroyum, mátti nikka, tá hvalfrøðingur úr útlondum nevndi ávíst dráp, sum var ivasamt í framferð.

Grindin var litil, góð at fáast við, men vegna út av lagi stórt dugnaloyssi gekst striltið at fáa livið av henni.

Tað eg við hesum regl-

um vil undirstrika er, at slík lorkut framferð skaðar alt Føroya fólk úteftir, og at slík ljót dráp sjálvandi verða brúkt móti okkum.

Til síðst til grindafórnir um allar Føroyar.

Tá grindin skal haldast til, eru tit ikki førir fyrri at gera tað sjálvir, so latið aðrar gera tað, tí hann ella teir, ið skulu halda til, mugu hugsa sum grindin (oddafiskurin) og tá telja eitt ella tvey sekund nógv fyrri at fáa fyrirmyndarliga avliving.

Tað er burturvið at tosa um at troðka grind inn. Grind skal haldast til, og tað er eisini størsta uppgávan hjá teimum, sum halda til, at teir duga at fáa ferð á grindina (eingin kunstur), at halda ferðina og fáa hana at koma á land við rúkandi ferð.

Tað síðsta eg her havi nevnt um tilhalding er okkum eitt stórt vandamál, vegna ráðaloyssi og ódugnaskap hjá grindafórninum, og eg veit, at hvalvágir sum verða mettir at vera av ringastu í Føroyum, fingur mong vøkur dráp, møgulega øll.

Jákup Andr. Mohr
grindaformaður

Sjóvinnuskúlin skal vera í Suðuroynni!

— Eg eri sera væl nøgdur við, at henda út-búgving nú kemur í lag, tí skal okkum vera liv lagað sum sjóvinnutjóð, so má út-búgvingin á hesum øki ikki dragna, sigur Henrik Old, tingmaður m.a. í hesi greinini.

Í Dimmalætting 18. nov. skrivur Leon Johannesen av Tvøroyri grein um kallar: »Hví verður altíð lagt eftir Suðuroynni«.

Hetta er skrivað í samband við, at fyrirtøka á Tvøroyri hevur boðið myndugleikunum høli til at loka sjómanskúlan.

Henrik Old, tingmaður skrivur

Sagt verður, at tað er ikki sötur biti at svolgja hjá summum, at hesin skúli møgulega verður í Suðuroynni.

Sjálur skrivaði eg grein upp undir seinasta val um minna hugsan, hvussu neyðugt tað var at sjóvinnuskúli var settur á stovn skjótast møguligt, so okkara sjómansútbúgving ikki skuldi steðga heilt upp, nú tað bleiv eitt krav um útbúgving á sjóvinnuskúla, aðrenn ein sleppur til hægri sjómansútbúgving, og eg loyvi mær at vísa á, at hesin skúli saktans kundi ligga í Suðuroynni.

Hendan tanka var val-evni Sambandsflokksins, Jákup Mortensen, fult samdur við mær í.

Tað kann sigast um hesa samgongu, at hon hevur gjørt álvara av at loysa málið við sjóvinnu-útbúgvingini, og hava allir samgongumenn verið samdir um, at nú skal hetta mál loysast.